

СКІЛЬКИ КОШТУЄ СУСПІЛЬСТВУ КОРУПЦІЯ

Презентація результатів дослідження

Андрій Бойцун
14 вересня 2016 р., УКМЦ

Вплив корупції на економічний розвиток та добробут

У країнах із високим рівнем корупції

Вищі державні інвестиції

При зростанні корупції на одиницю індексу:
Держ. інвест/ВВП **↑** 0,27–0,48 п.п.

Але нижче ефективність таких інвестицій

При зростанні корупції на одиницю індексу:
Якість доріг **↓** 2,56–7,00 п.п.

Влада корумпованих країн схильна інвестувати в нові проекти, замість підтримки належної якості існуючих

Навесні 2014 р. “Київпаstrанс” оголосило тендер на проведення капітальних ремонтів 15 трамваїв на загальну суму майже 15 мільйонів гривень.

Однак, переможець просто закупив аналогічні списані вагони у Чехії та повернув їх “Київпаstrансу”.

*Сума збитків, що була завдана державі = 9 мільйонів 750 тисяч гривень.
Тобто, 65% інвестицій в оновлення рухомого складу було втрачено.*

У країнах із високим рівнем корупції

Компанії занижують доходи, щоб платити менше податків

Через недоотримання доходів і корупцію такі держави мають нижчі соціальні видатки

При зростанні корупції на одиницю індексу:

Доходи держави/ВВП ↓ 1,71–2,51 п.п.

Соц. витрати/ВВП ↓ 1,32–2,19 п.п.

Через присутність корумпованих податкових органів

Офіційні доходи компаній ↓ 4-10 п.п.

В Україні: ухиляються від сплати податків - 62%; при цьому дають для цього хабарі - 47%; розмір хабарів - 1,76% від доходу

Якби рівень корупції в Україні досяг рівня Польщі, співвідношення соціальних витрат до ВВП зросло б на 4,22–7,00 п.п.

В серпні 2014 р. військова частина в Київській області замовила 2800 кулезахисних шоломів і 2000 бронежилетів 4-го класу захисту.

Зокрема, усі ціни були зазначено з урахуванням ПДВ, коли товари військового призначення не обкладаються цим податком.

*Результати ревізії показали, що під час тендеру військова частина переплатила компанії-постачальнику **2,71 млн гривень**.*

За даними прем'єр-міністра України, Володимира Гройсмана, озвученими на засіданні уряду 22 квітня, не менше 20% всіх платежів, які сьогодні здійснюються на митниці, знаходиться у тіньових потоках.

Через корупцію на митниці державний бюджет щорічно втрачає близько 50 млрд грн.

У країнах із високим рівнем корупції

Нижче мотивація інвестувати

Менше обсяг прямих іноземних інвестицій

При зменшенні корупції на одиницю індексу:

Приплив прямих іноземних інвестицій **↑23,1%**

Якби рівень корупції в Україні досяг рівня Польщі, щорічний приплив прямих іноземних інвестицій збільшився би на **74%**. На прикладі 2015 року - додатково **\$2,2 млрд за рік.**

У 2009 р. компанія ІКЕА зупинила розширення мережі в Росії через бюрократичні бар'єри. Обласна держінспекція буднагляду не видавала ІКЕА дозвільної документації на будівництво комплексу, видаючи все нові списки зауважень.

За час простою проект подорожчав удвічі – з 4 млрд до 8 млрд рублів.

*Генеральний директор ІКЕА у Росії та СНД Петр Кауфман заявив:
«...доки не вирішені ключові питання, від яких залежить можливість роботи ІКЕА в Росії, подальші інвестиції будуть тимчасово припинені.»*

У країнах із високим рівнем корупції

Держслужбовці зацікавлені у отриманні хабарів

Політична нестабільність ↑; бюрократизація ↑;
якість управління та контроль над держ. інститутами ↓;
тіньова економіка ↑.

В Україні у першому кварталі 2015 р.

рівень тіньової економіки склав 46% від обсягу
офіційного ВВП, коли у Польщі він склав близько 19%

ДП «Донецька залізниця» 24 вересня 2013 р. за результатами тендеру уклало угоду на реконструкцію вокзалу Краматорська за **23,75 млн гривень**.

Реконструкція Краматорського вокзалу насправді розпочалася ще у квітні, тобто задовго до тендеру.

Окрім того Міністерство повідомило, що будівельні роботи виконували співробітники різних підрозділів самої залізниці.

У країнах із високим рівнем корупції Нижче продуктивність капіталу

При збільшенні корупції на одиницю індексу:
Продуктивність капіталу ↓ 2%

Якби рівень корупції в Україні досяг рівня Польщі
продуктивність капіталу в Україні збільшилася би на **6,4%**,
ВВП зріс би майже на **12,8%**, це дорівнює додатково **\$21 млрд** до ВВП
(за 2011 рік)

Але корупція може виконувати роль «мастила» в економічному механізмі країн, де інститути низької якості

Продуктивність економіки: приклад

Після початку активної боротьби з корупцією товари, які раніше оформлювалися на Одеській митниці, почали оформлюватися у Києві.

Незадоволеними залишилися власники майданчиків, які дозволяють мінімізувати розмір мита через заниження вартості імпортного товару.

Можна припустити, що падіння показників роботи Одеської митниці пов'язано якраз із переходом імпортерів, що сприймають корупцію при розмитненні радше як «мастило», ніж «пісок», на інші митниці.

У країнах із високим рівнем корупції

Гірша структура державних витрат

При зростанні корупції на одиницю індексу:

Витрати на освіту ↓ 0,39% від ВВП

Витрати на медицину ↓ 0,64% від ВВП

Якби рівень корупції в Україні досяг рівня Польщі, відношення витрат на освіту та медицину до ВВП збільшилося би на **1,1-1,5 п.п.**

Корупція в медицині: приклад

Заступника голови МОЗ Роман Васишин створив систему поборів з практикуючих лікарів за надання їм можливості в подальшому належним чином виконувати свою роботу.

Через це лікарі були змушені вимагати гроші від пацієнтів за надання своїх послуг.

Це обмежувало право громадян на безкоштовну медичну допомогу та знижувало ефективність функціонування системи охорони здоров'я.

У країнах із високим рівнем корупції

Вище нерівність доходів

Менше рівень довіри у суспільстві

При збільшенні темпу зростання корупції на 1 п.п:

Темп зростання доходів незаможних ↓ 10 п.п. щорічно

При зростанні корупції на одиницю індексу:

Коефіцієнт Джині ↑ 2,13 п.п. (↑ нерівність доходів)

Рівень довіри серед населення ↓ 3,45 п.п.

Якби рівень корупції в Україні досяг рівня

Польщі, коефіцієнт Джині знизився б на 6,8 п.п.,

рівень довіри зріс би на 11 п.п., а зростання ВВП

на душу населення в свою чергу — на 0,74 п.п.

У країнах із високим рівнем корупції

Нижче рівень доходів підприємств

Нижче рівень економічного зростання

Зростання корупції на одиницю індексу призводить до падіння зростання реального ВВП **↓ 0,55 п.п.**

Зростання рівня корупції +10% призводить до падіння зростання реал. ВВП на особу на **7,86%**

Збільшення співвідношення витрат на хабарі/доходів компаній на 1 п.п. призводить до падіння їх річного зростання доходів на **3,3 п.п.**

Якби співвідношення хабарів до доходів компаній в Україні скоротилося на 1 п.п. у 2015 році, тільки у роздрібній торгівлі це б збільшило рівень доходів на **14,6 млрд грн за рік**

Якби рівень корупції в Україні досяг рівня Польщі: сукупне зростання реального ВВП на особу за 2006-2015 роки додатково склало би до **\$2824**

Центр економічної стратегії (ЦЕС) – це незалежний центр досліджень державної політики, який було засновано в травні 2015 року.

Завдання ЦЕС – підтримка реформ в Україні задля досягнення стійкого економічного зростання.

Центр економічної стратегії не підтримує жодні політичні партії чи політичних лідерів.

ЦЕНТР
ЕКОНОМІЧНОЇ
СТРАТЕГІЇ

СКІЛЬКИ КОШТУЄ СУСПІЛЬСТВУ КОРУПЦІЯ

вул. Саксаганського, 36Д,
Київ, 01033, Україна
тел.: (044) 492-7970
office@ces.org.ua

www.ces.org.ua
facebook.com/cesukraine
twitter.com/ces_ukraine